

ihale şartnamesinin ilgili maddeleri uyarınca davacı yüklenici tarafından yapıldığı iddia edilen fazla işin sözleşme kapsamında olup olmadığı sözleşme kapsamında olduğunun kabulü halinde taraflar arasında düzenlenen ara ve kesin hakedişlere girip girmediği, girmiş ise hakedişlere usulüne uygun itiraz olup olmadığı, hakedişlerin kesinleşip kesinleşmediği ile fazla yapılan işlerin sözleşme kapsamında bulunmayıp “ilave iş” olarak nitelendirilmesi halinde Şartname maddelerinin

değerlendirilmesi yapılan fazla işin sözleşme bedelinin %10'unu aşması durumunda bedelinin TBK hükümleri uyarınca işin yapıldığı yıl serbest piyasa fiyatlarına göre hesaplanması için ek rapor alınması

15. Hukuk Dairesi

2019/570 E. , 2019/5136 K.

.

“İçtihat Metni”

Mahkemesi :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hüküm taraf vekillerince temyiz edilmiş, davalı vekili tarafından duruşma istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen günde davacılar vekili Avukat ... ile davalı vekili Avukat ... geldi. Temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan taraflar avukatları dinlendikten sonra vaktin darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması başka güne bırakılmıştı. Bu kere dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, fazla iş bedelinin tahsili istemine ilişkin olup, mahkemece yapılan yargılama sonunda davanın kısmen kabulüne dair verilen karar, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

Davacı yüklenici, davalı ise iş sahibidir.

Davacı yüklenici, taraflar arasında imzalanan 21.09.2012 tarihli sözleşme ile ... Varsak Düzenleme Yaptırılması işini götürü bedelle yapmayı üstlendiğini, davalı belediyenin talepleri nedeniyle mevcut projenin dışına çıkılarak fazla iş yaptığını, ancak bedelinin ödenmediğini iddia etmiş; davalı iş sahibi belediye işin devamı esnasında %10 iş artışı olduğunu ve bedelinin davacı yükleniciye ödendiğini, bunun haricinde ödenmesi gereken fazla iş bedelinin olmadığını savunmuş; yargılama aşamasında alınan ikinci bilirkişi kurulu raporunda davacı yüklenicinin tüm yaptığı işler bedelinin işin ihale edildiği 2011 yılı birim fiyatlarıyla kıırımsız olarak 19.262.180,58 TL olduğu, bundan davalı ... tarafından kıırımsız olarak yapılan ödeme toplamı 15.702.055,76 TL düşüldüğünde 3.560.124,82 TL kaldığı, kalan bu miktara davacı yüklenicinin yaklaşık maliyette belirtilen fiyatlar üzerinden ihaleyi %74 kıırım ile aldığı anlaşıldığından bu kıırım oranı uygulandığında 2.634.492,37 TL iş bedeli alacağı bulunduğu, yargılama aşmasında alacağını temlik eden yüklenici ... Grup Alüminyum Ltd. Şti.'nin bu işi temlik alan diğer ortağı Talip İnş. Nak. Paz. Tur. Tic. ve San. Ltd. Şti. ile ortak girişim olarak aldığından ve %98 ortak girişimde pay sahibi olduğundan bu oran uygulandığında 2.581.802,52 TL iş bedeline hak kazandığı belirtilmiş, mahkemece de bu rakama %18 KDV uygulanarak 3.046.526,97 TL'ye hükmedildiği anlaşılmıştır.

Taraflar arasındaki sözleşmenin 8.2. maddesinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi sözleşmenin eki olarak kararlaştırılmıştır. Söz konusu şartnamenin 39 ve 40. maddelerinde ara ve kesin hakedişlere itiraz düzenlenmiş olup, buna göre "Yüklenicinin geçici hakedişlere itirazı olduğu takdirde, karşı görüşlerinin neler olduğunu ve dayandığı gerekçeleri, idareye vereceği ve bir örneğini de hakediş raporuna ekleyeceği dilekçesinde açıklaması ve hakediş raporunun "idareye verilen ... tarihli dilekçemde yazılı ihtirazı kayıtlı" cümlesini yazarak imzalaması gereklidir. Eğer yüklenicinin, hakediş raporunun imzalanmasından sonra tahakkuk işlemi yapılınca kadar, yetkililer tarafından hakediş raporunda yapılabilecek

düzeltilmelere bir itirazı olursa hakedişin kendisine ödendiği tarihten başlamak üzere en çok on gün içinde bu itirazını dilekçe ile idareye bildirmek zorundadır. Yüklenici itirazlarını bu şekilde bildirmediği takdirde hakedişi olduğu gibi kabul etmiş sayılır.” düzenlemesine yer verilmiştir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin 39 ve 40. maddelerindeki bu düzenlemeler 6100 sayılı Hukuk Muhakemesi Kanunu’nun 193. maddesi uyarınca delil sözleşmesi niteliğinde olup mahkemece re’sen gözetilmelidir.

Söz konusu açıklamayı somut uyuşmazlığımız bakımından değerlendirdiğimizde; davacı yüklenici dava dilekçesinde fazla iş bedelinin tahsilini talep etmiştir. Mahkemece hükme esas alınan az yukarıda özetlenen bilirkişi kurulu raporunda, şartnamenin ilgili maddeleri uyarınca davacı yüklenici tarafından yapıldığı iddia edilen fazla işlerin sözleşme kapsamında olup olmadığı, sözleşme kapsamında olduğunun kabulü halinde taraflar arasında düzenlenen ara ve kesin hakedişlere girip girmediği, girmiş ise hakedişlere usulüne uygun itiraz olup olmadığı, hakedişlerin kesinleşip kesinleşmediği incelenmediği gibi, fazla yapılan işlerin sözleşme kapsamında bulunmayıp “ilave iş” olarak nitelendirilmesi halinde Şartnamenin 21 ve 22. maddelerine göre de bir inceleme yapılmadığı anlaşılmıştır. Söz konusu 21. maddeye göre “ilave iş”; “Yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a-Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b-İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin %10’una kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilceği, şartnamenin 22. maddesinde birim fiyatı sözleşmede bulunmayan işler bedelinin ise nasıl tespit edileceği düzenlenmiştir. Eğer davacı yüklenici tarafından şartnamede götürü bedel işler için belirlenen %10 oranı dışında fazla iş yapıldığının tespit

edilmesi durumunda söz konusu fazla iş bedelinin Dairemizin yerleşik kararlarına göre sözleşme ve dava tarihi itibarıyla geçerli olan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 526 ve devamı maddelerinde düzenlenen vekâletsiz işgörmeye hükümleri uyarınca işin yapıldığı yıl geçerli olan serbest piyasa fiyatlarına göre hesaplanması gerekirken bu hususlar gözetilmeden hazırlanan bilirkişi kurulu raporuna dayanılarak karar verilmesi doğru olmamıştır.

İş bu durumda mahkemece yapılacak iş; konusunda uzman yeniden bilirkişi heyeti oluşturularak mahallinde keşif yapılması, az yukarıda belirtildiği üzere şartnamenin ilgili maddeleri uyarınca davacı yüklenici tarafından yapıldığı iddia edilen fazla işin sözleşme

kapsamında olup olmadığı, sözleşme kapsamında olduğunun kabulü halinde taraflar arasında düzenlenen ara ve kesin hakedişlere girip girmediği, girmiş ise hakedişlere usulüne uygun itiraz olup olmadığı, hakedişlerin kesinleşip kesinleşmediği ile fazla yapılan işlerin sözleşme kapsamında bulunmayıp "ilave iş" olarak nitelendirilmesi halinde Şartnamenin 21 ve 22. maddelerinin değerlendirilmesi, yapılan fazla işin sözleşme bedelinin %10'unu aşması durumunda bedelinin TBK m. 526 ve devamı hükümleri uyarınca işin yapıldığı yıl serbest piyasa fiyatlarına göre hesaplanması (serbest piyasa fiyatları içinde KDV olduğundan ayrıca eklenmemesi) için ek rapor alınmasından ibaret olmalıdır.

Eksik inceleme ve yanlış değerlendirme sonucu verilen karar doğru olmamış, kararın bozulması uygun bulunmuştur.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle kararın taraflar yararına **BOZULMASINA**, 2.037,00'er TL duruşma vekillik ücretinin taraflardan karşılıklı olarak alınarak Yargıtay'daki duruşmada vekille temsil olunan diğer tarafa verilmesine, ödenenden 5766 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile yapılan değişiklik gereğince Harçlar Kanunu 42/2-d maddesi uyarınca alınması gereken 218,50 TL Yargıtay başvurma harcının mahsup edilerek, varsa fazla alınan harcın temyiz eden davacılara, 218,50 TL Yargıtay başvurma harcının mahsup edilerek, varsa fazla alınan harcın temyiz eden davalıya iadesine, karara karşı tebliğ tarihinden

itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceđine 12.12.2019 gününde oybirliđiyle karar verildi.